

Norrköpings kommun
norrkoping.kommun@norrkoping.se

Rektorn vid Bråviksskolan
caroline.strid@edu.norrkoping.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Bråviksskolan
i Norrköpings kommun

Tillsyn i Bråviksskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Norrköpings kommun under 2012 och 2013.

Bråviksskolan besöktes av Skolinspektionen den 10 april 2013.

Fakta om skolan

Bråviksskolan ligger i området Lindö i Norrköpings kommun. Det är kommunens senast byggda grundskola. Lokalerna är utformade utifrån en pedagogisk idé om samverkan och interaktion i olika former.

På skolan går 285 elever i förskoleklass och årskurserna 1–6. Det är en klass i förskoleklass och i varje årskurs 1–3, medan det finns tre parallella klasser i varje årskurs 4–6. 93 av eleverna är inskrivna i fritidshemmet som tillhör skolan. Fritidshemmet har en inriktning för elever som är 6–7 år och en mot elever som är 8–9 år. För elever i årskurs 4–6 finns öppen fritidsverksamhet.

Skolan är indelad i fem arbetslag; ett för förskoleklass och årskurserna 1–3, ett för varje årskurs 4, 5 och 6 och ett för elevhälsans personal. Personalen i fritidshemmet ingår i arbetslaget för förskoleklass och årskurserna 1–3. Varje arbetslag har en arbetslagsledare som tillsammans med skolans rektor bildar skolan ledningsgrupp.

Skolinspektionen har tagit del av skolans egen sammanställning av måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen/kunskapskraven i årskurs 3 åren 2010–2012. Sammanställningen visar att samtliga elever nådde målen/kunskapskraven åren 2010 och 2012. År 2011 fanns elever som inte nådde målen i ämnena svenska och matematik.

Skolan har också en sammanställning av måluppfyllelsen i årskurs 5 åren 2010–2011 och årskurs 6 år 2012. Resultaten varierar, men i de flesta ämnen nådde samtliga eller nästan alla elever målen/kunskapskraven. År 2012 nås lägst resultat i ämnet matematik, där 92 procent av de 49 eleverna når kunskapskraven. I sammanställningen saknas uppgifter om andel elever som nådde målen/kunskapskraven i ämnena hem- och konsumentkunskap år 2010–2012 och svenska som andraspråk år 2011–2012.

Helhetsbedömning

Eleverna på Bråviksskolan når överlag goda kunskapsresultat. Rektorn analyserar kontinuerligt kunskapsresultaten och måluppfyllelsen i förhållande till andra nationella mål tillsammans med personalen. I analysen identifieras utvecklingsområden och åtgärder som skolan och fritidshemmet vidtar i syfte att förbättra måluppfyllelsen ytterligare.

Då elever riskerar att inte nå kunskapskraven eller har andra svårigheter i sin skolsituation arbetar skolan för att anpassa verksamheten efter elevens behov. Förhållningssättet är att elevernas svårigheter uppstår i mötet med olika företeelser i utbildningsmiljön, och att det därför är viktigt att verksamheten analyseras och åtgärdas så att den motsvarar elevernas förutsättningar och behov. Skolan behöver dock bli tydligare i

utredningen och dokumentationen som gäller elever som har svårigheter i sin situation på fritidshemmet, så att de tillförsäkras det särskilda stöd som de har rätt till.

Elever, personal och rektor beskriver att miljön är trygg för eleverna. Skolbyggnadens utformning bidrar till att personalen kan ha god överblick över eleverna. Eventuella kränkningar hanteras skyndsamt enligt skolans rutiner. Förebyggande och främjande arbete pågår kontinuerligt i syfte att tillförsäkra eleverna en god miljö. Bland annat samlas eleverna till "Bråvikstid" tre till fyra gånger per termin. Vid dessa tillfällen genomför elever, i grupper med elever blandade från förskoleklass till årskurs 6, aktiviteter utifrån värdegrunden. Detta nämns som en betydelsefull bidragande insats till den goda stämning som finns mellan eleverna på skolan.

Skolinspektionen har 2012 riktat kritik i ett enskilt ärende om att skolan brister i arbetet inom områdena trygghet och studiero samt särskilt stöd. Aktuell tillsyn av skolan visar dock att skolan numera har rutiner och bedriver ett i huvudsak gott arbete inom dessa områden.

Skolans kontinuerliga arbete med att förtydliga mål och kunskapskrav ger eleverna goda förutsättningar att utveckla förmågan att själva bedöma sina resultat och ta ett ansvar för sina studier. Lärarna samverkar inom skolan och med lärare på andra skolor för att kunskapsbedömning och betygssättning ska vara likvärdig.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 2 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Säkerställa att behoven av särskilt stöd hos elever som har svårigheter i sin situation på fritidshemmet utreds, och att eleverna ges det särskilda stöd som utredningen visar att de behöver.

Motivering

Särskilt stöd

Skolan ska ge alla barn och elever möjlighet att nå utbildningens mål. En del i detta arbete är att skolan ska ge det särskilda stöd en elev behöver. Av skollagen framgår att om det framkommer att en elev befaras inte nå de mål eller kunskapskrav som minst

ska uppnås ska det anmälas till rektorn. Rektorn ska då se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

På Bråviksskolan finns en tydlig rutin som följs då det uppmärksammas att en elev riskerar att inte nå kunskapskraven eller har andra svårigheter i sin situation i skolan eller i fritidshemmet. Rektorn tar ansvar för att åtgärdsprogrammen tydligt beskriver elevens behov och de åtgärder som behövs för att tillgodose behoven. I intervjuer betonas att skolan uppmärksammar elevens hela skoldag, både i skolan och på fritidshemmet.

I tillsynen framgår emellertid olika bilder av huruvida elevernas behov på fritidshemmet utreds och om de får det särskilda stöd som de är i behov av. Det finns exempel på att elevernas behov utreds, och att personalen får stöd i arbetet med att ge eleverna särskilt stöd samt att arbetet dokumenteras i åtgärdsprogram. Det framkommer dock också uppgifter om att det finns elever på fritidshemmet som inte får det särskilda stöd som de är i behov av. Ett exempel är där det finns en handlingsplan för en elev där det framgår hur elevens behov ska tillgodoses på skoltid. Men någon motsvarande handlingsplan finns inte för elevens vistelse på fritidshemmet, trots att behoven föreligger även där. Detta leder till en situation på fritidshemmet där elevens behov av särskilt stöd inte tillgodoses.

Även om skolans rutin följs då det uppmärksammas att en elev har svårigheter i sin situation på fritidshemmet, så har personalen behov av ett större stöd i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd i den situation som råder särskilt på fritidshemmet, och med att ge eleverna det särskilda stöd som de behöver där.

Under den tid som tillsynen pågår har rektorn uppgett att rutinerna för hur skolan ska agera då en elevs svårigheter uppmärksammas numera inbegriper en utredning av elevens situation på fritidshemmet. En diskussion har påbörjats med personalen på fritidshemmet om vilket stöd de behöver i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd i den situation som råder särskilt på fritidshemmet, och med att ge eleverna det särskilda stöd som de behöver där.

Skolinspektionen ser positivt på att dessa åtgärder vidtagits. Sammantaget bedömer dock Skolinspektionen att skolans arbete med att ge elever på fritidshemmet särskilt stöd brister. De olika bilderna som framkommit i tillsynen föranleder att rektorn behöver säkerställa att behoven hos elever som har svårigheter i sin situation på fritidshemmet utreds och att eleverna ges det särskilda stöd som utredningen visar att de behöver.

Åtgärdsprogram

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Beslut om åtgärdsprogram får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram som utarbetats på Bråviksskolan. Av åtgärdsprogrammen framgår vilka behoven är och hur de ska tillgodoses. Det framgår

av tillsynen att åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas. Dock saknas information i åtgärdsprogrammen om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta måste tydligt framgå av ett åtgärdsprogram, redan då beslutet fattas.

Det förekommer att skolan gör justeringar i redan beslutade åtgärdsprogram istället för att fatta nya beslut. Detta medför att elever och vårdnadshavare inte får möjlighet att överklaga åtgärdsprogrammet, så som lagstiftningen föreskriver.

Under den tid som tillsynen pågår har rektorn uppgett att rutinerna gällande åtgärdsprogram har förtydligats. Om skolan korrigerar åtgärder som skolan vidtar för en elev som är i behov av särskilt stöd, så fattar rektorn ett nytt beslut om åtgärdsprogram. Detta medför att elev och vårdnadshavare har möjlighet att överklaga beslutet.

Rektorn har också inkommit med uppgifter om att skolan nu använder den blankett för beslut om åtgärdsprogram som Skolverket utformat, och att det i fortsättningen därmed framgår av åtgärdsprogrammen hur uppföljning och utvärdering av åtgärderna ska ske.

Skolinspektionen bedömer därför att bristerna är rättade och avstår därför från ingripande i denna del.

Författning

3 kap. 8 och 9 §§ skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen (2010:800).

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Disciplinära åtgärder dokumenteras inte i enlighet med författningarnas krav.

Motivering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Rektorn eller lärare får enligt särskilda bestämmelser i skollagen vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende. I grundskolan får en lärare till exempel visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren. Vidare framgår att denna disciplinära åtgärd ska dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Dokumentation av disciplinära åtgärder utgör ett stöd i arbetet med att tillförsäkra elever trygghet och studiero. Dokumentationen utgör bland annat ett underlag för att kunna avgöra när stödåtgärder ska sättas in, samt ge berörda parter en möjlighet till

insyn. Dokumentationen av disciplinära åtgärder vid skolan ska ske på ett lämpligt och användbart sätt. Enligt Skolinspektionen behöver skolan rutiner för hur detta ska ske.

Tillsynen visar att lärarna på Bråviksskolan på olika sätt arbetar för att eleverna ska ha en god arbetsmiljö i klassrummet. Bland annat diskuteras vad arbetsro innebär för olika individer och hur olika lärstilar passar för olika elever. De lokaler som finns underlättar enligt personalen arbetet med att skapa en god lärmiljö för eleverna. Det förekommer att lärarna visar ut en elev som stör från undervisningslokalen för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Eleven får då vara i ett angränsande rum tills hon eller han lugnat ner sig. En lärare ansluter sedan och samtalar med eleven. Ambitionen är alltid att eleven ska vara tillbaka i klassrummet så snart som möjligt.

På skolan har personalen diskuterat hur disciplinära åtgärder får vidtas och hur lärarna ska agera. Det har dock inte diskuterats hur åtgärderna ska dokumenteras och skolan har heller inga rutiner för hur detta ska ske. Av intervju framgår att det är vanligt att lärarna dokumenterar i den dagliga dokumentationen om det varit stökigt runt någon elev på en lektion. Om det sker allvarligare händelser eller händelser som "avviker från ordinarie undervisning" finns rutiner för hur dessa ska hanteras och dokumenteras. Det är dock inte alltid som en disciplinär åtgärd dokumenteras.

Under den tid som tillsynen pågår har rektorn uppgett att det nu finns rutiner för hur lärarna ska dokumentera de disciplinära åtgärder som vidtas, och att rutinerna är förankrade hos lärarna. Skolinspektionen bedömer därför att bristen är rättad och avstår därför från ingripande i denna del.

Författning

5 kap. 6, 7 och 24 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Sofia Lindstrand, Rut Hård af Segerstad och Camilla Landgren deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Josefin Brüde Sundin
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).